

Hölvényi György államtitkár beszéde a magyarországi németek elhurcolásának és elűzésének emléknapján, Budaörs, 2014. január 19.

„stoppt schon den kleinsten Haß und sagt rechtzeitig Halt“
(Valeria Koch: Gedenkzeilen über die Vertreibung – Detail)

Excellenciás Nagykövet Úr, Tisztelt Elnök Úr, Polgármester Úr, Tisztelt Megemlékezők!

A felejthetetlen költőnő, Valeria Koch szavait olvashatjuk itt a budaörsi Ó-temetőben a magyarországi németek Országos Emlékhelyén, az emlékmű lépcsőin. A legmélyebb testamentumot hagyta ránk, itt állókra, akik képviselői vagyunk a magyar nemzetnek, a magyar államnak, a magyarországi németeknek, a német anyaországnak. De ha végigtekintek az arcokon látom, hogy képviselői vagyunk a múltban igazságtalanságot elszenvedőknek – hiszen vannak itt olyanok, akiknek ez a trauma személyes élményük, vagy a családi, rokoni, közösségi emlékezetük szerves része – és képviselői vagyunk a következő generációnak is, akiknek talán lesz lehetősége és bátorsága arra, hogy ezt az óvó felhívást mindenkor megvalósítsa.

A magyar történelem évszázadai igazolták, hogy a velünk élő nemzetiségek a kultúra, a gazdaság, a művészet és a tudomány területén számottevően és hangsúlyosan hozzájárultak az ország arculatának formálásához. Elvitathatatlan tény, hogy az újkorig a magyar állampolgári tudat és az otthon, családi, vallási, települési körben gyakorolt nemzetiségi nyelv, tudat, oktatás és kultúra a legmesszebbmenőkig összeegyeztethető volt. Büszkén vallotta magát *hungarusnak* minden magyarországi néphez tartozó. Az is vitán felül áll, hogy hazánkban az újkortól megjelenő – és egyébként a korabeli Európában elterjedt és elfogadott – *politikai nemzet* fogalmába honfitársaink beleértették az összes itt élő nemzetiséget is.

Ez a szellemi örökség hatja át nemzetiségpolitikánkat és Magyarország Kormánya felelősségérzését a nemzetiségi kultúrák értékeinek megőrzése, megélése és fejlesztése iránt.

Emiatt is tekinthetünk a múlt és a jelen minden olyan tetteire öncsonkításként, amikor valakit vagy akár egy egész nemzetiséget ki akarnak tagadni a nemzetből! Éppen ezért különösen fájó az, amit a magyarországi németekkel tettek majd' hét évtizeddel ezelőtt! Hogyan törölnének ki ezer év sorsközösséget azokkal, akik – ahogyan a Magyar Tudományos Akadémia volt elnöke fogalmazott – „*soha nem követelték maguknak a haza egyetlen négyzetcentiméterét sem*”, akiknek a hűsége minden próbát kiállt? Az ország felvirágoztatásáért hozott megannyi áldozatuk, kiemelkedő tetteik, és hírnevünket öregbítő életpályák egész sora vált ezzel a tettel semmivé. Rengeteg példát sorolhatnánk, de csak egyet engedjenek meg: a megemlékezés elején hazánk legszentebb énekét énekeltük, a Himnuszot, amelynek zenéjét a gyulai sváb, Erkel Ferenc szerezte. Hogyan gondolhatták ezt a hatalom akkori birtokosai? Mi ez, ha nem öncsonkítás?

Minden nép számára kiemelten fontos a megbékélés, a szembenézés a múlt hibáival. Igen, Tisztelt Hölgyeim és Uraim, örök szegényfolt ez a tett a történelemben, amellyel szembe kell nézni, amelyet fel kell dolgozni. Ez azonban egy hosszú folyamat. Ezt a célt szolgálja ez az emléknap és része ennek a folyamatnak az is, hogy ettől az évtől kezdődően nemzetiségeink bekapcsolódnak az Országgyűlés munkájába. Reális esélye van annak, hogy teljes jogú képviselőjük német anyanyelvén szólalhasson fel a Parlamentben nemzetiségi közössége érdekében. Mindezek állomások, de nem végállomás ebben a folyamatban.

Mindszenty József hercegprímás az elűzöttek védelmében írott leveleinek kérését vessük a szívünkbe és erre építkezzünk a jövőben egymás kezét fogva: „Állítsuk vissza a törvények uralmát, a szeretet, a béke és a megértés szellemét.”

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

BARÁTSÁG

XXI. évfolyam, 1. szám

2014. február 15.

TARTALOM

KITÜNTETETTEK

Nemzetiségekért díj	7744
Pro Cultura Minoritatum Hungariae	7749

KÖZÖS EURÓPÁNK

2014 – a választások éve	
Interjú Latorcai Csabával	7754
Hepp Mihály: Új év új feladatokkal	7756
Felépül a Görögország Háza?	7758
A bánat fizikája	7760

MELLÉKLET: NEMZETISÉGEK A MAGYAR

JOGRENDBEN – 20 ÉV UTÁN

Szimpozium az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalában	7765
Szalayné Sándor Erzsébet: Köszöntő	II
Bíró Gáspár: Az 1993. évi törvény létrejöttének körülményei	III
Kaltenbach Jenő: Esély vagy illúzió, a kisebbségi törvény a valóságban?	VI
Kovács Péter: A kisebbségi kérdés legitimitása az Európai Tanácsban: a siker relativitása	IX
Paulik Antal: A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi törvény kidolgozásának okai, céljai és hozadéka	XII
Kállai Ernő: A 2011-es jogszabály-módosítás vélhető okai és hatásai	XV
Magicz András: Összegzés	XX

KIÁLLÍTÁS

A titkos gyűjtemény	7787
Román – magyar folklór-párhuzamok	7789

HÁZAINK TÁJA

Krajcsir Piroska saláta kínálata	7791
Variációk zserbóra	7793

TARTALOMJEGYZÉK, 2013	7794
-----------------------	------

INHALT, CONTENTS	7798
------------------	------

BORÍTÓINKON:

Nemzetiségi Gála a Budai Vigadóban, 2013